

NØVN

Minningarorð um Dorete Bloch

Dorete Bloch Danielsen andaðist 28. februar 2015. Hon var fødd 14. juni 1943 í Rungsted, Hørsholm.

Dorete var útbúgving cand. scient. í djórafrøði (zoo-logi) á Århus Universiteti í 1970. Í 1994 vardi hon doktara-ritgerð sína um grindahval í Norðuratlantshavi.

Dorete kom í starv á Fróðskaparsetrinum sum lektari í lívfrøði á heysti í 1974. Hon var einsamøll lívfrøðingur á Setrinum, og hevði ábyrgd av lívfrøðiundirvísingini, ið tá var bjóðað á eini tvey ára tvørvísindaligari náttúruvísindaligari støðisútbúgving, ið gav atgongd til framhaldandi lestur á donskum universitetum.

Í 1980 varð Føroya Náttúrugripasavn skipað í trýggjar deildir, og Dorete kom tá at starvast bæði á Setrinum og á Náttúrugripasavninum. Í hesum lá m.a., at hon framhaldandi hevði óbroytta undirvísingarskyldu í lívfrøði á Setrinum, meðan granskingin mest var á Náttúrugripasavninum.

Henda skipan helt fram til 1989, tá Náttúrugripasavnið fekk egnu játtan til lívfrøðing á Djóradeildini, og Setrið fekk annan lívfrøðing fulla tíð í starv hjá sær. Dorete var í mong ár leiðari á Føroya Náttúrugripasavni.

Miðskeiðis í 1980-unum fór Setrið undir at fyrireika bachelorútbúgvingar – m.a. í lívfrøði. Fyrstu bachelorarnir fingi prógv í 1989. Dorete var ein av akkerspersónunum í bachelorútbúgvingini í lívfrøði heilt frá byrjan. Hon hevði eina breiða lívfrøðiliga vitan, sum var Setrinum og lesandi til stórt gagn.

Dorete var ein kveikjandi undirvísari. Tað varð endurspeglað av, at hon var ein góður granskari. Tað er umráðandi fyri tey lesandi, at samanhangur verður knýttur millum granskning og undirvísing, og Dorete dugdi væl at samantvinna hesi. Hon hevur givið mongum lesandi íblástur til at taka hægri útbúgving innan lívfrøði.

Sum flestum kunnugt hevur Dorete staðið á odda

fyrí fjølbroyttari granskning. Eitt av tí fyrsta, ið hon fór undir at kanna, tá hon kom á Setrið í 1970-unum, var tann føroyska haran. Dorete man vera best kend innan hvalagranskning, har

hon m.a. fekk nógvar virðar granskarar at luttaka í kann-ingum av grindahvali í 1980-unum. Eitt sterkt altjóða vísindaligt netverk varð bygt upp í sambandi við grinda-kanningarnar.

Dorete legði stóran dent á at miðla sína granskning við vísindaligum útgávum. Hinvegin gav hon eisini á ymiskan hátt almenninginum innlit í sína granskning, t.d. tá hon fyrst í 2000-árunum var við til at fáa radiosendarar settar á grindahvalir, soleiðis at bæði granskarar og almenningur kundi fylgja við ferðing teirra á heimasíðuni hjá Náttúrugripasavninum. Í 2012 fekk hon Miðlaheiðurslønina, ið verður latin granskara, ið dugur at miðla sína granskning á ein lætt fatiligan hátt.

Tá ræður um Dorete og vísindaligar útgávur kemst ikkiuttan um at nevna hennara stóra arbeiði við at fáa tvørvísindaliga tíðarritið Fróðskaparrit regluliga út. Tað er ikki at ganga nøkrum ov nær at siga, at Dorete sum ritstjóri á ritinum hevur høvudsæruna av, at Fróðskaparrit er komið út so leingi. Fróðskaparrit nr. 61 er júst útkomið, har ritstjórnir eru Dorete Bloch Danielsen og Elin Súsanna Jacobsen.

Fyrst í 2000 árunum setti Setrið eina skipan í verk við m.a. adjungeraðum professarum. Hesi eru fólk frá øðrum granskingarstovnum, ið hava ábyrgd vegna Setrið av fakum ella fakøkjum, har Setrið ikki sjálvt hevur fólk í føstum starvi, og er skipanin við til at tryggja, at undirvísingin á Setrinum er granskingargrunað. Ein adjungeraður professari skal lúka somu føleikakrøv, sum verða sett til aðrar professarar á Setrinum. Sum ein av teimum fyrstu varð Dorete knýtt at Setrinum í 2001 sum adjungeraður professari í djórafrøði.

Fróðskaparsetrið hevur havt nógv og gott samstarv við Dorete ígjøgnum árin, og tað minnst vit við virðing og takksemi. Við sínum ídna vísindaliga arbeiði hevur hon lagt virðismiklan vitanarav eftir seg.

Ærað veri minnið um Dorete Bloch Danielsen.

Hans Pauli Joensen

Seinasta heilsan til Reimar

Góði Reimar, ein seinasta heilsan frá tínum góða vini Birgiri.

Vit vóru saman í mangari ferð, ei mín frændi skiljast vit her.

Tað kennist ógvuliga hugtungt og møtumikið, at skula skriva minningarorð um ein sera góðan vinmann, sum farin er, einans 26 ára gamal.

Eg veit ikki hvussu mann skrivar minningarorð. Eg havi ikki havt tørv á tí fyrr, tíbetur, men eg haldi ikki at eg kann lata hetta fara afturvið borðinum, uttan at hava sent tær eina seinastu heilsan.

Reimar Napoleon Djurhuus føddur 25-10-1986, sonur Nemus Napoleon Djurhuus og Rúnu Mortensen. Næst yngstur av fimm systkjum. Fýra beiggjar og ein systir.

Reimar var ein maður sum fekk eina sera harða byrjan uppá lívið. Hann varð ov tíðliga føddur.

Harumframt var hann so lítil, at spurningurin var um hann fór at yvirliva. Sum stein omaná byrðu fekk hann meningittis, og heilt illa stóð til, men hetta kláraðu hann og mamman, Rúna, tó eisini at basa. Tey vóru saman í mongum vási.

Tað steðgaði ikki her tíverri. Sum 9 ára gamal mátti

hann skurðviðgerast fyri trupulleikar í báðum beinum, hælsinunum, og var hetta nakað sum hann merkti aftur javnan. Ongantið klagaði hann tó, var altíð treystur og harður, hann var eingin gomul kona sum hann plagdi at taka til.

Reimar og eg høvdu nógv í felag, og fer saknurin hjá mær tí at merkjast, og merkist sum er, á so mongum økjunum.

Vit vóru báðir fjallmenn inni á Sundi, har vit eisini plagdu at fletta saman hvørt heyst, koyra súrhoyggj og rokast við tí sum har til hoyrir.

Reimar var bara 13 ár tá hann spurdi meg, um hann kundi sleppa við á fjall við okkum inni á Sundi. Hann segði at hann altíð hevði viljað verið fjallmaður. Hann var eisini sera væl dámdur inni á Sundi og eisini har ein álitismaður.

Innløgu-hugurin sást tíðliga, og hetta at verða úti í náttúruni, og at verða partur av náttúruni, var nakað sum Reimar dámdi væl og tók til sín.

Tað mundu heldur ikki verða nógvar grindir sum fingi frið fyri Reimari, altíð klárur og altíð har sum mest rok var. Í hesum sambandi kann verða stuttligt at nevna,

at honum dámdi slettis ikki spik, men hóast tað so dugdi hann at hagreiða tað sum fáur.

Vit kvóðu eisini saman í Dansifelagnum í Havn hvønn vetur, saman við nógvum øðrum góðum fólki, sum eisini sakna Reimar nógv.

Men eg vil siga, at tað serliga er í Sjótleikarhúsinum at vit merkja Reimarsa fráveru mest.

Hann var ein maður mann altíð kundi heita á til at

hjálp. Hann segði ongantið nei, var altíð fúsar at geva eina hond og plagdi at siga »Harra Gud, tað skal bara gerast, hvat feilar« ??

Tað gongur ikki dagur enn, hóast at liðið er væl meira enn eitt ár, at eg ikki hugsi, nú má eg heldur ringja til Reimar, so kunnu vit fáa greiði á hesum, ella hetta mann Reimar finna útav, men so kemur tann kaldi, keðiligi og ikki minst syrgiligi veruleikin framm aftur, sum

sigur at so verður ikki.

Ongin Reimar er longur at heita á.

Tað kennist so óveruligt, tí ung fólk eiga ikki at fara á henda hátt, men ongin veit á morgni at siga hvar hann á kvøldi gistur.

Soleiðis var eisini henda friggjadagin 13. septembur 2013.

Telefonin ringdi ca. kl 14.30. Eg hevði verið norðuri í Klaksvík í arbeiðsørindum, og var staddur í Sundalagnum tá boðini komu.

Tað var Janus Kamban, sum segði, at Reimar var deyður í einari arbeiðsvanlukku, fyri umleið 1 tíma síðani.

Beint áðrenn høvdu Hannus á Sundi og eg tosa um, at vit fjallmennirnir skuldu hittast í 60 ára veitslu hjá honum í desember, og hetta skuldi verða eitt stuttligt kvøld norðuri í Klaksvík. Soleiðis bleiv ikki, tíverri.

Ongantið havi eg kvøðið Runtsivalsstriðið við tyngri huga enn tann dagin í Vesturkirkjuni, tá vit fylgdu Reimari á hansara seinastu ferð.

Tó haldi eg at kvæði var sera væl valt, tí nógvar kempur fóru í Runtsival, og ongin teirra kom heim aftur.

Okkara Reimar fór eisini í Runtsival, og hann kom heldur ikki heim aftur.

Hann var eisini ein kempa. Góða Rúna og góði Nemus.

Tann missur sum tykkum hevur verið fyri, er okkum ikki møguligur at fata, ella skilja. Mann leitar eftir einari meining í øllum hesum syrgiliga og keðiliga. Trupulleikin er bara, at tað er eingin meining í tí sum hendur. Slíkt hendir bara, og tað er einki at gera við tað. Tíverri !

Eg havi eingi orð, ið kunnu troysta tykkum, ella lætta tykkara sorg, og fari tí heldur ikki at royna.

Eg vildi ynskt at eg kundi.

Turpin, Ransin, Drós og Rikin. Bert er bróðurleyst bak, og varð hetta bróður at missa.

Eg eri glaður fyri at eg slapp at kenna Reimar, og at hava hann sum ein góðan og hollan vin gjøgnum mong ár.

Eg vildi ynskt at árin gjørdust nógv nógv fleiri.

Tann seinasti dansurin er troðin, tað seinasta kvæði er kvøðið, og tann seinasta gongan er rikin á hesum sinni.

Við hesum fáu orðum vil eg lýsa frið um mín góða vin Reimar Napoleon Djurhuus.

Birgir